SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2525

av Camilla Brodin (KD)

Kommunalt veto vid storskaliga energietableringar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning om huruvida fler storskaliga energianläggningar bör omfattas av det kommunala vetot, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Kommunal tillstyrkan, ofta benämnt som det kommunala vetot, är en del av den kommunala självstyrelsen och ger lokalsamhället inflytande vid betydande ingrepp i landskap och miljö som påverkar kommunens invånare negativt. Det kommunala vetot används framför allt vid vind- och kärnkraftsetablering. Kristdemokraterna har länge värnat vetot och kommer även fortsättningsvis att göra det.

Aktörer som vill etablera nya kraftverk bör som huvudregel inte åläggas fler regleringar och administrativa bördor, framför allt inte i en tid då vi behöver öka vår elproduktion för att möta en ökad konsumtion. Tillståndsprocesser behöver kortas, inte förlängas. Samtidigt finns det skäl att utreda om det kommunala inflytandet bör stärkas även vid etableringen av andra storskaliga energianläggningar. Det kan exempelvis handla om solcellsparker eller kraftvärmeverk, för att stärka lokalsamhällets inflytande över sin omgivning.

Vidare är frågan om vem som äger och kontrollerar svensk energiinfrastruktur av stor betydelse för Sveriges säkerhet och försörjningstrygghet. Sedan 2023 finns ett regelverk som gör det möjligt för Inspektionen för strategiska produkter att granska investeringar i skyddsvärd verksamhet, däribland större vindkraftsparker.

Kristdemokraterna har också verkat i regeringsställning för att olika kraftslag och flexibla resurser i högre grad ska bidra till leveranssäkerhet och systemstabilitet. Stora solcellsparker bör kunna ta ett större ansvar, inte minst genom att kombineras med energilager. Elmarknadsutredningen, som presenterades 2025, har föreslagit flera åtgärder för en bättre fungerande elmarknad, bland annat för att utveckla stödtjänstmarknaden och att stärka incitamenten för energilager att bidra till systemstabiliteten.

Sammantaget behöver energipolitiken förena behovet av snabbare tillståndsprocesser och ökad elproduktion med lokal förankring, försörjningstrygghet och ett robust elsystem. Därför verkar Kristdemokraterna för att frågan om huruvida fler storskaliga energianläggningar bör omfattas av det kommunala vetot utreds.

Camilla Brodin (KD)